

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกยุคปัจจุบันและในอนาคตเป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และมีผลกระทบต่อประชากรโลกอย่างกว้างขวาง เป็นการวิวัฒนาการไปตามความเจริญทางเทคโนโลยี การสื่อสาร วิทยาการ และข่าวสารที่กระจายไปตามส่วนต่าง ๆ ของโลก เป็นผลให้เกิดการถ่ายเททางวัฒนธรรม การค้า การจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติ และการแข่งขันมากขึ้น เป็นการแข่งขันกันด้วยการสร้างนวัตกรรม (Innovation) เป็นปัจจัยหลักสำหรับนำมาใช้ขับเคลื่อนความอยู่ดีกินดี และความสุขของคนในสังคม ดังนั้นความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กร และสังคมสมัยใหม่จึงอยู่ที่เทคโนโลยี (technology) และความรู้ (knowledge) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548 ก : 1) สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องมือที่นำสติปัญญาของชาติ หรือองค์กรมาเพิ่มพลัง (synergy) การนำความรู้จากทั่วโลกมาใช้ประโยชน์เป็นกระบวนการที่จำเป็นสำหรับสังคมในยุคสังคมเศรษฐกิจความรู้

การที่องค์กรจะเข้าถึงความรู้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และประหยัดได้นั้น ต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน (เย็น ภู่วรรณ. 2544 : 66) เพราะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การวางแผนการตัดสินใจดำเนินการสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามหากขาดข้อมูลหรือความรู้ การปฏิบัติงานจะไม่แตกต่างกับการลองผิดลองถูกและเสี่ยงกับความผิดพลาดสูง โดยเฉพาะหน่วยงานด้านการศึกษาที่เป็นแหล่งอบรมให้ความรู้และมีหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ชัดเจน และรวดเร็ว เพื่อนำไปกำหนดปรัชญาการศึกษา ทิศทาง เป้าหมาย การดำเนินงาน รวบรวม วิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญของปัญหา จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ธรรมเนียมโรงเรียน ตลอดจนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน (สันติ วิจักขณาลัญญ์. 2545 : 2)

การจัดการศึกษาแบบเดิมที่ถือปฏิบัติกันมานับศตวรรษถึงเวลาต้องปฏิรูปอย่างขนานใหญ่ เพื่อสร้างคุณภาพดังกล่าวให้กับคนไทยทุกคน โดยการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ก่อให้เกิดกระแสความตื่นตัวในหน่วยงานทางการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพงานที่ปฏิบัติ เพื่อสนองความ

ต้องการของสังคม และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษานั้นปรากฏในหมวด 9 เทคโนโลยีการศึกษา กล่าวถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาในมาตรา 66 ว่าผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยเน้นให้มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาและเครือข่ายสารสนเทศ เพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษา ให้คนไทยทั้งในเมืองและชนบท เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเที่ยงธรรมของการบริหารจัดการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ในขณะที่กระทรวง ศึกษาธิการก็มีนโยบายที่สอดคล้องกันคือ พัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในขณะเดียวกันก็คำนึงถึงประโยชน์และโทษที่อาจเกิดขึ้นจากการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาพัฒนาและประยุกต์ใช้ เพื่อผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาเป็นความรู้ในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงรู้จักคิดวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่อาจเกิดจากการใช้ที่ไม่เหมาะสมด้วย โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและคุณธรรมนำความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และให้เป็นไปตามนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทย หรือ IT 2010 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการอย่างกว้างขวาง ตลอดจนกำหนดนโยบายและมาตรฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการศึกษา เพื่อสนับสนุนการนำใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อเป็นการป้องกันภัยทางอินเทอร์เน็ต โดยให้ผู้เรียน ผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาและประชาชนได้ใช้ประโยชน์และเข้าถึงบริการได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามความเหมาะสม จึงมีนโยบายและมาตรฐานการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาดำเนินการ (กระทรวงศึกษาธิการ. http://www.moe.go.th/knowledge/dl_IT2545.doc)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้ดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับ

เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดแนวทางการบริหารงานโรงเรียนในลักษณะ E-School ประกอบด้วย โรงเรียนใช้ระบบเครือข่าย อุปกรณ์ศูนย์การเรียนรู้พื้นฐานชุดมัลติมีเดีย และศูนย์การเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ครูทุกคนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information Technology) โรงเรียนมีและใช้สื่อดิจิทัล เช่น E-Book, E-Library, E-Learning เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โรงเรียนพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่สู่สาธารณชน โรงเรียนมีลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ (Software) เพื่อการบริหารจัดการโรงเรียน (MIS) เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการ มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบถาวรและเครือข่ายภายใน พร้อมทั้งสามารถดูแลบำรุงรักษาระบบเครือข่ายของโรงเรียน โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยงฐานข้อมูล ประมวลผล และรายงานผลการดำเนินการทั้งระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548 ก : 1-2)

ด้านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 (2548 : 18) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จะเป็นหน่วยงานทางการศึกษาชั้นนำ ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมียุทธศาสตร์ด้านเทคโนโลยีสู่การเรียนรู้คือ ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดมาตรการเพื่อนำไป คู่แนวทางดำเนินงานตามนโยบาย 2 มาตรการ คือ จัดหา ใช้ และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การบริหาร และการจัดการศึกษา นอกจากนี้ยังได้กำหนดแนวดำเนินการไว้ดังนี้ จัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี วิธีการ รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ใช้เป็นแนวทางในการบริหารและการจัดการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะทางด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมทั้งสร้างความตระหนักในด้านคุณธรรมจริยธรรม ในการใช้เทคโนโลยี ส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ ส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดตั้งเครือข่ายสำนักงาน หรือศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ (E-office) ในสถานศึกษาที่มีความพร้อม พัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ ทักษะด้านสารสนเทศ การบริหารและการจัดการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่างมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้อย่างหลากหลาย และมีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้มีการพัฒนาการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้สามารถใช้ศักยภาพเกี่ยวกับเทคโนโลยีในการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล สร้างองค์ความรู้ได้เอง และพัฒนาเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะเชื่อว่าการพัฒนาคนเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนา

แม้ว่าจะกล่าวถึงเทคโนโลยีในภาพรวมแต่เป็นที่ยอมรับกันว่าคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่เป็นสื่อผสม (Multimedia Tool) ที่ได้รับความนิยมนำมาใช้จัดการระบบการศึกษา มากที่สุด เพราะมีความหลากหลายในตัวเอง กล่าวคือมีตัวอักษรหรือข้อความ ภาพกราฟิก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงประกอบ เสนอเนื้อหาได้รวดเร็ว และมีความสลับซับซ้อนหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนได้ สามารถนำติดตัวไปศึกษาเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่กำลังได้รับความนิยมให้เข้ามามีบทบาทในการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ (อนันต์ คลองคล้อย, 2540 : 3) ประกอบกับพัฒนาการทางคอมพิวเตอร์ได้ก้าวหน้าไปมาและมีราคาลดลงอย่างมาก การประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์กับงานด้านต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาจึงเป็นไปได้ไปอย่างแพร่หลาย สถานศึกษาทุกแห่งจึงได้ตื่นตัวนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ทันและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นการเตรียมผู้เรียนให้ออกมาสู่สังคม ทั้งนี้เป็นการฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการหาความรู้ต่อไปอีกด้วย (นงลักษณ์ หมอยา, 2547 : 10)

อย่างไรก็ตามในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถานศึกษานั้นพบว่ามิได้เกิดขึ้นหลายประการ สาเหตุสำคัญได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากรทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ที่ขาดความรู้ความชำนาญ ด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์และการซ่อมบำรุง ขาดซอฟต์แวร์ที่ตรงกับความต้องการขององค์กร ขาดฮาร์ดแวร์ที่มีสมรรถนะและประสิทธิภาพที่เพียงพอต่อการใช้งาน จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทักษะคิดของบุคลากรในองค์กรต่อการใช้คอมพิวเตอร์ ตลอดจนงบประมาณจะสนับสนุนการพัฒนาระบบ บุคลากร และสื่ออุปกรณ์

(ศิริพร น้ำพริ้ว. 2540 : บทคัดย่อ ; กฤษมน อานทิพย์สุวรรณ. 2539 : บทคัดย่อ ; .
 อานุภาพ พัฒนา. 2543 : 54)

ส่วนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าการจัดการศึกษายังมีข้อจำกัดและข้อบกพร่อง ที่ต้องได้รับการแก้ไขอีกหลายด้าน การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสู่การเรียนรู้เป็น ปัจจัยหนึ่งที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข ทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์และ การดำเนินงาน แม้จะกำหนดแนวดำเนินงานไว้อย่างชัดเจนทั้งการจัดหาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ส่งเสริม สนับสนุนใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ตลอดจน ดูแลรักษาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ให้อยู่ในสถานที่ใช้งานได้ แต่จากการที่มีสื่อ ไม่เพียงพอ ต่อความต้องการ บุคลากรที่ไม่มีความชำนาญพอ การจัดการที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการ ที่แท้จริงและความสำคัญของงาน ยังคงเป็นปัญหาหลักของการพัฒนางานด้านคอมพิวเตอร์กับ การศึกษาต่อไป นอกจากนี้สภาพการดำเนินงานคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนในสังกัด ไม่ว่าจะ เป็นด้านการบริหารจัดการ การบริการ การจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้การใช้ คอมพิวเตอร์ยังเป็นปัญหาที่รอการแก้ไข (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. 2548 : 5-11)

จากสภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพการใช้ คอมพิวเตอร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอนาดูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสารสนเทศประกอบการกำหนดแนวทางการ ปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหา และปรับปรุงการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน อำเภอนาดูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาของสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในอำเภอนาดูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความ คิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอนาควน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูแตกต่างกัน
2. โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีสภาพการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาระบบการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาของ ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2545 : 7-8) ที่แบ่งการใช้งานหลักได้ 4 งาน ได้แก่

1. การบริหารการศึกษา (Computer for Education Administration)
2. การบริการการศึกษา (Computer for Educational Service)
3. การศึกษาการรู้คอมพิวเตอร์ (Computer Literacy)
4. การเรียนการสอน (Computer Assisted Instruction)

ดังภาพประกอบต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

1. สถานภาพ	➔	สภาพการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อ
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา		การศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
1.2 ครู		1. การบริหารการศึกษา
2. ขนาดโรงเรียน		2. การบริการการศึกษา
2.1 เล็ก		3. การศึกษาการรู้คอมพิวเตอร์
2.2 กลาง		4. การเรียนการสอน
2.3 ใหญ่		

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในอำเภอนาดูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 398 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 34 โรงเรียน จำแนกได้ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน

1.2 ครู จำนวน 358 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 สถานภาพ จำแนกเป็น

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

2) ครู

2.1.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น

1) โรงเรียนขนาดเล็ก

2) โรงเรียนขนาดกลาง

3) โรงเรียนขนาดใหญ่

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในอำเภอนาดูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 รวมถึงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ช่วยบริหารสถานศึกษา

2. ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในอำเภอนาดูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ในช่วงชั้นที่ 1-4 ซึ่งใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งขนาดสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 ข : 45) แบ่งเป็น 3 ขนาด ได้แก่

3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

3.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121-300 คน

3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป

4. สภาพการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา หมายถึงการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในโรงเรียน ในงานทั้ง 4 ด้าน คือ

4.1 ด้านการบริหารการศึกษา หมายถึง คอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารการศึกษา (Computer for Education Administration) เป็นการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารงานด้านการศึกษา ประกอบด้วย ครู ผู้เรียน และเจ้าหน้าที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เป็นต้น

4.2 ด้านการบริการการศึกษา หมายถึง การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการบริการการศึกษา (Computer for Educational Service) เป็นการให้บริการด้านการศึกษาต่าง ๆ เช่น การบริการสารสนเทศการศึกษา

4.3 ด้านการศึกษาการรู้คอมพิวเตอร์ หมายถึง การศึกษาหาความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ (Computer Literacy) เป็นการศึกษา การสอน การฝึกอบรมความรู้ความสามารถ และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์โดยตรง รวมทั้งเจตคติที่ดีต่อการใช้คอมพิวเตอร์ด้วย

4.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน (Computer Assisted Instruction) หมายถึง การนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยจัดการเรียนการสอน

5. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1-4 อ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

นำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลเพื่อการวางแผนและพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา

ด้านการจัดสรรงบประมาณ การพัฒนาบุคลากร และการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ให้มีประสิทธิภาพต่อไป